

Az Üzemanyag Ellátó Központ gazdálkodási, ellátási, fejlesztési tevékenységének eredményei és további lehetőségei

Végyári Dezső alezredes

A Csapathadtáp Szabályzat az állandó harcckészültség időszakára V. rész az MN Üzemanyag-ellátó Központ rendeltetését a *következőkben határozza meg*:

„Az MN Üzemanyag-ellátó Központ a néphadsereg üzemanyag szolgáltatának központi beszerző, ellátó és elszámoló szerve. Feladatát az MN Üzemanyag Szolgálat Főnökség közvetlen alárendeltségében végzi. Alárendeltségébe tartoznak a központ hadtáp üzemanyagraktárak.”

E meghatározás egyértelműen kifejezi az MN ÜEK helyét, szerepét és felelősségét az MN Üzemanyaggazdálkodásában. Az ellátó központ közel 11 éves működése során a gazdálkodási tevékenységét a központi követelmények szerint folyamatosan fejlesztette. E munkában két egymással szorosan összefüggő célt igyekeztünk megvalósítani: állandóan fokozni az ellátás biztonságát, minden területen érvényesíteni a takarékoságot. A gazdálkodás eredményes fejlesztése csak úgy valósulhat meg, ha e célok a gazdálkodás fogalmát alkotó valamennyi gazdasági tevékenységben – figyelembe véve azok kölcsönhatását – érvényesülnek. Ezért a gazdálkodást fejlesztő munkánkban igyekeztünk érvényt szerezni annak, hogy a folyamatokat összefüggéseibe vizsgáljuk és döntéseink a kitűzött célokat szolgálják. E téren igen fontosnak vélem a takarékoság helyes értelmezését. Azt hiszem nem nehéz belátni azt, hogy például a biztosított központi költségvetés nem teljes felhasználása még nem takarékoság, ha ezt az által érjük el, hogy nem teszünk meg mindent az anyagtárolás körülményeinek javítására, a megbízható minőség-ellenőrzés végrehajtására, a technikai eszközeink állagmegóvására, technológiai rendszereink időbeni felújítására, stb. Az ilyen látszólagos, pillanatnyi „takarékoság” előbb-utóbb az ellátás biztonságát veszélyezteti és az ebből származó gondok megoldása többszörös anyagi ráfordítást igényel.

Gazdálkodási tevékenységünket jelentősen befolyásolta, hogy az V. 5 éves tervidőszak kezdetéhez viszonyítva a forgalmazott üzemanyagok mintegy 16⁰/₀-os mennyiségi növekedése mellett a központi költségvetés 350⁰/₀-al emelkedett. Az üzemanyag árrobbanás fokozottabb mértékben szükségessé tette a feszesebb gazdálkodást, a kezelt, forgalmazott anyagi készletek megóvásának fontosságát.

Az anyagok megbízhatóbb mennyiségi és minőségi megóvása, a korszerűbb kiszolgálási követelmények kapcsán elengedhetetlenné vált az elmúlt években a fedett tárolóterek hővítésé, a raktári technológiai rendszereink fejlesztése, álagmegóvása, a tárolási módok, a szaktechnikai eszközök javításának korszerűsítése. E feladatok egy részét központi és saját erőforrásokból főként csapatépítkezéssel, más részét pedig egyes gazdasági folyamatok átrendezésével, illetve ezek kombinációjával oldottuk meg.

A tárolókapacitás lényeges változatlansága mellett a 16⁰⁰-os mennyiségi növekedés, a korszerűbb kiszolgálási követelmények kapcsán, a létszámában változatlan állományra nehezedő feladatok okozta további feszültségek feloldására a gazdálkodás fejlesztésének más útjai is kerestük. A raktáraknál célul tűztük ki egyfelől az anyagforgalom csökkentését, másfelől a kiszolgáló munka szervezési és technikai korszerűsítését.

Ma örömmel állapíthatjuk meg, hogy célkitűzéseink helyesek voltak és személyi állományunk áldozatos munkája eredményeként terveink döntő többségükben mérhető, értékelhető valósággá váltak.

A veszteségek csökkentése, a minőség hatékonyabb biztosítása érdekében megvalósítottuk az „M” készletű hajtó- és nagyobb tömegű kenőanyagok nagy-tartályos tárolását. Kialakítottuk azokat a munkaszervezési eljárásokat és technikai feltételeket, amelyek biztosítják magasabb IKSZ-be helyezés esetén ezen anyagok gyors kiszerezését és kiadását.

Az időjárásra érzékeny anyagok, eszközök fokozottabb megóvása érdekében feszített – évek óta központi terv szerint folytatott – csapatépítkezési munkával jelentősen növeltük a fedett tárolóter kapacitásunkat.

A raktári tárolóter jobb kihasználása, az „M” anyagok kiadásának gyorsítása, a szállíthatóság könnyítése érdekében mintegy 70⁰⁰-ban megvalósítottuk a kis terjedelmű „M” szakanyagok és eszközök katonai szervezetenkénti kis konténeres, egységes készletezését, a korszerűbb, a gépi anyagmozgatás feltételeit biztosító tárolását.

Minden központ hadtáp üzemanyagraktáránál a beépített szaktechnológiai rendszereket kiegészítettük olyan tábori töltő-, kiadó eszközökkel, amelyek biztosítják a tömeges hajtóanyag kiszolgálását.

Alapvetően megváltoztattuk a hajtóanyag forgalmazási rendszerünket, melynek lényege, hogy a hajtóanyagok közel 50⁰⁰-a a raktárak kihagyásával az átvételt követően közvetlenül a csapatokhoz kerül kiszállításra. Így az RT repülő-petroléum jelentős hányada a záhonyi átvétel után a repülő-csapatokhoz kerül közvetlenül, az E-86-os autóbenczin a Dunai Kőolajipari Vállalattól népgazdasági termékvezetékén érkezik az MN KÜZAR-hoz Ócsára és innen történik az MN csapatainak a vasúti tartályvagonos ellátása. A DZK-30 gázolaj raktárainknál történő, keverés útján való előállítását megszüntettük. A gyártást kőolajipari vállalat végzi és zömmel innen biztosítjuk közvetlen kiszállítással a csapatok ellátását.

E rendszer a raktárainkat évi 40–45 ezer tonna hajtóanyag be- illetve kitárolási munkáitól mentesíti. A módszer az állomány tchermntesítésén túl, számottevő anyagi megtakarítást is jelent, amely évente mintegy 4–5 millió Ft-ban mérhető (elektromos energia, átfertési veszteség, szállítási költségcsökkenés). Ugyanakkor jelentősen segíti a fokozott minőségbiztosítási követelmények teljesítését.

Tovább szilárdítottuk a negyedéves anyagellátási rendszert, kialakítottuk az ezzel összefüggő belső munkamechanizmust, amely tervszerűbbé tette a raktárak kiszolgáló tevékenységét, csökkentette a csapatok vételezéssel kapcsolatos munkáját. Beszerzési tevékenységünket, készletgazdálkodásunkat ezen ellátási rendszerhez igazítottuk.

Az elmúlt időszakban bővítettük és technikailag korszerűsítettük az intézeti üzemserű tevékenységünket. Ennek eredményeként minden ellátási térségben biztosított a 200 l-es hordók mosása, az MN fagyálló hűtőfolyadék szükségletének regenerálása és új termék gyártás útján történő előállítás, a kis kiszerelethez forgalmazásra kerülő anyagaink flakonozása. E tevékenység az ellátási biztonság mellett évente mintegy 18–20 millió Ft megtakarítást eredményez.

Gazdálkodási tevékenységünkben jelentős helyet kapott az intézeteinkre kiterjedő üzem- és munkaszervezési, fejlesztési tevékenység, amely a szakanyag-gazdálkodás fejlesztésének elengedhetetlen anyagi alapját biztosította.

A központi hadtáp üzemanyagraktárak középtávú fejlesztési koncepcióit egymást követően két öt éves tervidőszakra (V. és VI. éves terv) dolgoztuk ki – figyelembe véve a tervezett központi beruházásokat is – a raktárak vezetőinek, és mozgalmi szervezeteinek bevonásával.

A kidolgozott és előjárók által jóváhagyott két középtávú tervünk alapján az intézetek részére éves bontásban feladatterveket adtunk ki, figyelembe véve, hogy tárgyévünként milyen pénzügyi, technikai és személyi lehetőségek álltak rendelkezésre az adott raktárnál. A feladatokat alapvetően csapatépítkezéssel saját erős (kivitelezéssel), néhány esetben vállalati közreműködéssel valósítottuk meg. A saját hatáskörben megvalósított *főbb létesítmények a következők:*

a) Termelő, szolgáltató berendezések

Felcsuton és Hetényegyházán korszerű B-2 fagyálló regeneráló és gyártó technológiai rendszert (üzemet) építettünk, amelyeknek egyenként 120 t/hó a regeneráló és 300 t/hó a keverő (új anyag készítés) kapacitása.

Három raktárunknál építettünk – a régi korszerűtlen, kisteljesítményű helyett – új hordómosót, egyet pedig, újonnan hoztunk létre. Így jelenleg négy hordómosó üzemel, amelyek éves teljesítménye 35–50 000 darab.

Az MN KÜZAR-nál egy 200 m² alapterületű Modul barakkban – 4–600 db ó töltési kapacitással – flakonozó technológiát készítettünk.

Ugyancsak az MN KÜZAR-nál megépült a szakjavító műhely, amely az üzemanyag szolgálat gépi szivattyú eszközei javítását hivatott biztosítani.

b) Tárolótér fejlesztés

Az 1970-es évtizedben üzemanyagraktárainknál központi beruházással sem folyékony, sem szilárd anyagra nem épült tárolótér, raktár. A már korábban is meglévő feszültséget növelte egyrészt anyagaink mennyiségi növekedése, másrészt a korszerűbb üzemanyagok és gépi eszközök időjárásra való érzékenysége. A nehézségek enyhítésére a következő tárolókat építettük:

Különbféle űrméretű (25., 50., 100 m³-es) tartályokból tárolórendszereket hoztunk létre, mintegy 3950 m³ mennyiségben. Ezzel felszámoltuk a szétszórt, rendszeretlen tárolást, amellyel javítottuk a minőségbiztosítás megbízhatóságát, a vagyonbiztonságot, valamint környezetvédelmet.

A szilárd vagy csomagolt anyagok, gépi berendezések tárolóhelyzetének javítására összességében a raktáraknál 4840 m² zárt raktárt, szint hoztunk létre.

c) *Út, térburkolat, iparvágány építés*

Az üzem- és munkaszervezés fejlesztési terveinknek egyik fontos célkitűzése volt a meglevő úthálózatok fejlesztése, valamint olyan kiszolgáló területek létrehozása, amely az úthálózattal együtt lehetővé teszi a gépi rakodó eszközök alkalmazását. Ennek érdekében mintegy 29 500 m² utat, térburkolatot újítottunk fel illerve építettrünk.

Egyik raktárunknál új iparvágányszakaszt és homlokrakodót hoztunk létre, egy másik raktárnál pedig az MN Közl. Szolg. F-ség segítségével, tartalékosok igénybevételével központi beruházáshoz csatlakozóan, felújítottuk az iparvágányt.

A jelzett három fő területen túl, számos olyan létesítményt hoztunk létre, amely személyi állományunk élet- és munkakörülményét jelentősen javította. Ennek keretében laboratóriumokat újítottunk fel illerve építettünk, sportpályákat, rohampályákat építettünk, több helyen felújítottuk az őrzés-védelmi létesítményeket, kulturált várakozási helyeket alakítottunk ki a vételezők részére, jelentősen fejlesztettük a gépi anyagmozgató és rakodó eszközök alkalmazását.

Műszaki és gazdasági tevékenységünket eredményesen szolgálja a rendszeres újító munka. Ezt fémjelzi, hogy éves átlagban 53 fő nyújtott be 42 újítást, amelynek 71%-a került elfogadásra, bevezetésre. Az újítások gazdasági eredménye évenként mintegy 1,7 millió Ft-ban mérhető, amelyért újítóink 85 000 Ft újítási díj elismerésben részesültek.

Az üzemanyag szolgálat gépi üza. technikai eszközeinek számszerű növekedése, a korábban használatban levők megnövekedett javítási igénye szükségessé tette javítási rendszerünk felülvizsgálatát, korszerűsítését. Az MN ÜSZF 52/1982. (HK 37.) intézkedésében szabályozott javítási rendszer azon túl, hogy egységes rendben rögzíti a javítási tevékenységet jelentős gazdálkodási előrelépést is jelent azáltal, hogy meghatározott eszközökre TMK-t, illetve időszakos műszaki felülvizsgálatot határoz meg. E két kategória a baleset- és vagyonvédelem fokozásán túl biztosítja az eszközök idő előtti elhasználódásának megakadályozását a nagyobb műszaki hibák megelőzését.

Jelentős mértékben korszerűsítettük az MN üzemanyagkút hálózatának szervizelési és javítási munkáit is. Az egyrészt örvendetesen számában növekvő, másrészt elavuló üza. kutak központi bázisról (MN KÜZAR) történő technikai kiszolgálása gazdaságosan és időben már nem volt megoldható. Ezért ennek a munkának az elvégzésével a KLÍMA ISZ-t bíztuk meg, amely ehhez megfelelő országos szerviz hálózattal rendelkezik. Ez a megoldás eredményesnek bizonyult, lényegesen javult kúthálózatunk technikai kiszolgálása. Biztosított minden kútoszlop negyedévenként két alkalommal történő megelőző karbantartása, valamint meghibásodások során a rövid időn belüli javítása. A folyamatos technikai kiszolgáláson túl megkezdtük és folytatjuk az elavuló üza. kutak felújítását. E tevékenység eddig jelen tervidőszakban az MN üza. kúthálózatának több mint 10%-át érintette.

A gazdasági munkának igen fontos eleme a gazdasági folyamatok, történések naprakész rögzítése, a döntésekhez a megbízható, időbeni információ biztosítása, a számviteli munka.

Számviteli munkánk korszerűsítését a tartalmi fejlesztés mellett alapvetően a gépesítés jellemezte. Úgy az MN ÜEK-nél mint a központhadtáp üzemanyag-

raktáraknál az alapvető számviteli feladatokat gépi úton oldjuk meg. Kezdetben ASCOTA típusú könyvelőautomatákat alkalmaztunk, melyeket 1983-ban korszerűbb DARO típusú könyvelő és számlázó gépekkel váltottunk fel. Az új gépek az üzembiztonság növekedése mellett jelentősen könnyítik az e területen dolgozók munkáját.

Számviteli munkánk fejlesztésében, különösen a gépek rendszerbeállításában jó együttműködés valósult meg az „MN HTP Rendszerszervezési és Adatfeldolgozó Központtal.”

A szakanyagaink fizikai, kémiai tulajdonságából eredően, gazdálkodási tevékenységünkhöz szorosan kapcsolódnak a környezetvédelem tennivalói is. A környezetvédelmi törvény, valamint előljárói intézkedések kapcsán a környezetvédelem az utóbbi években munkánkba beépített, állandó elemévé vált. A környezetvédelmi felelősök, környezetvédelmi örök kijelölésével megteremtettük a munka szervezeti feltételeit, meghatároztuk a védelem konkrét feladatait. A rendelkezésre álló anyagi erőforrások figyelembevételével megkezdtük a technikai feltételek megteremtését is. Ennek kapcsán az MN 1. ÜZAR-nál megépült, az MN KÜZAR-nál befejezés előtt áll az ipari szennyvíztisztító berendezés létrehozása, minden raktárnál megépültek a veszélyes hulladék-tárolók. Mindezek hatására raktárainknál javult a környezeti kép, nagyobb gondot fordítanak a károsító hatások megelőzésére, megakadályozására.

Gazdálkodási tevékenységünk nem öncélú. Mi úgy ítéljük meg, hogy elért szerény eredményeink és természetesen fogyatékosságaink is a csapatellátás milyenségének a kifejezői, aminek a minősítését azok jogosultak megtenni, akiknek az érdekében történik.

A gazdálkodás, csapatellátás fejlesztését nem lehet lezártnak tekinteni, ebben egy-egy időszak, értékelés vagy összegezés olyan megállás lehet, amelyre alapozva kell tovább lépni. További tennivalóinkat két kérdés köré tudnám csoportosítani. Az egyik az elért eredmények megszilárdítása, a napi életben történő folyamatos jó szintű realizálása. A gyakorlati munka azt bioznyítja, hogy esetenként az több erőfeszítést, keményebb munkát igényel mint új dolgok megalkotása. A másik folyamatosan keresni, kutatni a csapatellátás korszerűbb, jobb módjait úgy, hogy a ráfordítások az elért eredménnyel arányban legyenek.

Úgy érzem, hogy e feladatok teljesítéséhez személyi állományunk szakmai felkészültsége, az ügy iránti elkötelezettsége jó alapul szolgál.

A sor- és polgári állomány körében folyó szocialista verseny- és munkaverseny-mozgalom eddig is eredményes eszköznek bizonyult a feladatok végrehajtásában, az aleggységek és intézetek előtt álló követelmények teljesítésében.

A sorállomány körében a benevezések elérték a 96–99%-ot, a vállalások teljesítése pedig 60%-os volt. A polgári dolgozók brigádmozgalma behálózza szervezetcinket. 23 szocialista brigád dolgozik különböző munkaterületeken és eredményesen teljesítik vállalásaikat.

Az eredményes munkát fémjelzi olyan kiemelkedő teljesítmény is mint az MN 1. ÜZAR-é, amely négyszer nyerte el a megtisztelő „Szocialista Munka Intézete” címet.

Pártunk XIII. kongresszusára, hazánk felszabadulásának 40. évfordulójára készülve állományunk méltó módon fejezte ki alkotó tenniakarását. Az MN KÜZAR személyi állománya kongresszusi és felszabadulási munkaversenyre hívta fel a társintézeteket, amelyek felajánlásaik megtételével ahhoz csatlakoztak.